

Bogdán László

Vannak vidékek

A hetvenöt éves Kányádi Sándornak

*Próbálgatom a hangom,
hanton és árokparton,
ha lantom lenne, lantom!...*

*Kebelemhez szorítánám,
a halált így szólítánám:
coki pokolba, hitvány!*

*Dehát csak furulyám van,
hallgatnak mégis páran,
hárman vagy háromszázan,*

*de gyűlnek, gyülekeznek
(égen setétlő felleg)
legendák, hiedelmek.*

*Hát fújom furulyámat,
már senkire se várok,
hátam megett az árok.*

*Gyógyír, átok, kín, mérég,
feltámadó remények –
égre csendül az ének.*

*És jönnek egyre többen,
világvég szürkületben,
ahogy mindig is hittem.*

*Hallgatják amíg élek,
tudjuk vannak vidékek,
ahol másfajta népek*

*forognak körbe-körbe,
vízbe sem, csak az égre,
nem is néznek tükörbe,*

*Elég ha egymást látják!
Nem bort isznak, csak mászlást
s a sültgalambot várják.*

*Az Isten háta mögött,
fullasztó őszi ködök,
Zegernye, mocsár pöfög.*

De értük is eljövök!...

2004. május 4.

Jékely Zoltán, hosszú évtizedek után újra Nagyenyedre látogat

*Hova tűntek a hajdani szegények?
A bükkösön rózsét még gyűjtenek?
Villódnak-e a régi lidércfények
a kollégium felett?*

*Mélakórosan készíti-e az ős
a romlás sokk-kiülönítményeit?
Kocsma előtt didereg sánta csósz.
Nem kap pálinkát tízíg.*

*Sok a plakát. És eláraszt a sár.
Egyre több az új arc. Bethlen Gábor
gondolta-e – a homály közbe nőtt! –
hogy ez lesz városából?*

*Akasztófadombon kóborkutyák
vicsorognak. Ki tudja mire várnak?
Megkergetnék a nyulat vagy a rókát.
Se nyúl, se róka. Fáznak.*

*Régi barátom, bátyám, hova tűntél?
Korzózol-e az égi sétatéren?
Kitartottál. Nem mentél el. Reméltél.
Boldog vagy-e a mennyben?*

Szürke dolmányos varjak kerengenek
a temető felett riadózva.
Gyerekek papírt, vasat gyűjtenek.
Kenyérért állnak sorba.

Őszi rombolás. Enyed didereg.
Hull átokverte erdélyi szemerke.
Nagy égi kertek áznak. Rácsepeg
nagyapám csontkezére.

2005. január 23.

Rika erdeje

Van egy nyár. Minél inkább távolodik,
annál közelebbinek tűnik.
Amikor a bodvaji hámor mélékóros romjai
körül kóborolva fedezted fel Rika erdejét,
a múlt sugárzó, végtelen, zöld útvesztőjét.
Napokig egy, az ősrendeteg által félig-meddig
már visszafoglalt temetőben ténferegsz,
dülöngélő sírkövek között.
Százötven esztendeje még virágzó település volt erre felé,
egy asszony nevetése átkel az esztendőkön és megszólít.
De aztán vége lett a báloknak, a temetéseknek, mindennek.
Az önkény bezáratta a hámort, az emberek lehúzódtak
Kisbaconba, Erdőfülére, Száldobosra, Bardócra,
Olasztelekre. A fák között Bach huszárok mályvaszín
mentéi villogtak, figyelmeztetve a veszélyre!
S a veszély erre fele sehogyan sem akart elmúlni.
A rengetegbe vetették be magukat a menekülők –
Ők se találták magukat, nemhogy üldözik őket.
Egy félig már földbe süppedt sírkő néz,
Valahogy érthetőbbé válik az eltűnt idő.
Egy ideig még látogatták félévente, évente a temetőt,
aztán ritkultak, végül elmaradtak a kegyelet pogány rítu-
sai.
Nem volt mit tenni. A halottak emléke szíviünkben élt
tovább.
A hámor működésére az azúr árnyalataiban pompázó
salakdarabok emlékeztetnek a patakmederben.
Bujdosók lépéseit hallani. Az a leállíthatatlan,
soha véget nem érő suttogás. A szél hangjai?

Vagy másik időben valóban beszélgetnek a vándorlók?
Az évszázados tölgyek között veszteglő árnyékok
vezetnek egyre beljebb. Itt harcolt a hun, a székely.
Még azelőtt itt hullámozott a haragvó Thétisz tenger.
Sárkány villogott a taton. Szelték a habokat a gályák.
Asszonyok fehér kendői lobogtak a parton
a világitótorony körül és a hold ezüstös fényében villogtak
a kiásott csatabárdok. Megint és újult erővel
járod végig a menekülők útját. Vándorprédikátorok
futottak erre, szökött katonák, a falvak török-tatár elől
menekülő népe, kulákok... Nyomukat föllelni képtelenség.
Farkas orgonált a sűrűben, medve toporzékkolt.
Valahol van egy hatalmas tölgy, amelyet nem lehet kivág-
ni.
Alatta ásta el kincsét Csaba királyfi bizalmas embere.
Mintha még mindig ott kóvályognál, porosan, veríté-
kekezve,
a sűrű lombkoronák által megszürt fényben, remegsz,
de azt a fát nem találod, hiába keresed.
Pedig olyan helyekre is elvezet kíváncsiságod,
ahol nagyon régen nem járt már ember.
Egy hegyi tó antracit tükréről, hús habjairól képzelegsz,
fának vetett háttal, még gőzölgő medveürüléket figyelve.
Vízében fürdik az erdő tündére,
Világszép Nádszál Kisasszony. Ha meglelnéd
álmaid tavát, találkozhatnál vele is, segíthetne.
Elvezethetne a kincshez, de sem a kivághatatlan tölgyet,
sem a tengerszemet nem találod.
A kincset sem. A tündért sem. Rád borul
a székely ősrendeteg csöndje. Vaddisznók vagy betyárok
csörtetnek a sűrűben. Nem tudod meg soha.
Körülzár és foglyul ejt Rika erdejének mélabúja.
Hiába mennél vissza százszor, ezerszer,
az ismétlés sehova nem vezet.
Amit keresel eltűnt, vagy csak előtted nem mutatkozik?
Kérdéseidre nem válaszolhat az erdő.
Nem válaszolhatnak a sírkövek. Az árnyak.
Álmodban Világszép Nádszál Kisasszonyt látod,
amint a hegyi tó tiszta vizében fürdik,
de hiába szólsz hozzá, nem válaszol.

2005. január 19.

Az ezeréves tölgy

*A fa árnyéka ránk vetül.
Alóla messze látni.
Törzsében golyók. Lombja közt
a múlt haramiái.*

*Árnyékok tűnnek egyre fel,
süllyedő századokból.
Hintáznak ágán mókusok.
Az okozat az októl*

*elválik. Csak a tölgy marad.
Látott élőket, holtakat.
Elnyújtózik a fényben.*

*A puszta helyek árnyai
sem tudnak neki ártani.
Úgy áll ott, mint egy őrszem.*

2002. február 1.